

EDITORIAL

L'ESPILL

REVISTA FUNDADA PER JOAN FUSTER
SEGONA ÈPOCA / NÚM. 10 / PRIMAVERA 2002

DIRECTOR: Antoni Furió

CAP DE REDACCIÓ: Gustau Muñoz

CONSELL DE REDACCIÓ:

Xavier Antich, Juli Capilla, Olga
Dénia, Martí Domínguez, Ferran
Garcia-Oliver, Vicent Olmos,
Faust Ripoll, Pau Viciano

CONSELL ASSESSOR:

Cèlia Amorós, Joan Becat,
Manuel Borja-Villel, Eudald
Carbonell, Narcís Comadira,
Manuel Costa, Alfons Cucó,
François Dosse, Antoni Espasa,
Ramon Folch, Mario Garcia
Bonafé, Salvador Giner, Josep
Fontana, David Jou, John
Keane, Giovanni Levi, Isabel
Martínez Benlloch, Joan
Francesc Mira, Javier Muguerza,
Francesc Pérez Moragón,
Damià Pons, Josep Ramoneda,
Ferran Requejo, Vicenç Rosselló,
Xavier Rubert de Ventós, Pedro
Ruiz Torres, Vicent Salvador,
Josep-Maria Terricabras,
Vicent Todolí, Enzo Traverso,
Josep Antoni Ybarra

Edita: Universitat de València
i Edicions Tres i Quatre

Redacció, administració i subscripcions:
Publicacions de la
Universitat de València
c/ del Batxiller, 1-1a 46010 València.
Tel.: 96 386 41 15 Fax: 96 386 40 67
a/e: lespill@uv.es

Disseny gràfic: Enric Solbes

Fotocomposició i maquetació:
Publicacions de la
Universitat de València

Impressió: Tipografia Artística Puertes

Distribució: Enlace S.A.

Tels.: 96 166 60 33 / 93 338 14 00 /
971 71 30 78

ISSN: 0210-587 X

Dipòsit legal: V-2686-1979

Preu d'aquest número: 9 euros

Es produeixen en aquest any 2002 una sèrie de coincidències de calendari relacionades amb Joan Fuster que no podem passar per alt. Fa deu anys de la mort de Fuster, que enguany hauria fet vuitanta anys. I en fa quaranta de la publicació de *Nosaltres els valencians*. Tot plegat, que ve a sumar-se d'altra banda a un conjunt d'esdeveniments editorials, constitueix una bona ocasió per a repensar un llegat intel·lectual que continua sent estimulants i digne de ser tingut en compte, i que no ha rebut el tracte que en bona lògica li pertocava.

La figura de Fuster és polivalent, té una pluralitat de significacions. La seua obra, extensa i encara no ben coneguda –o no completament coneguda– en tots els seus registres, conté els revulsius bàsics, de reflexió i de proposta, per a encarar-nos amb la realitat del nostre present des d'un prisma d'exigència intel·lectual i cívica absolutament indefugible. És clar que la premissa hi ha de ser una mínima coincidència amb les aspiracions bàsiques que motivaren tota la tasca de Fuster com a pensador, com a intel·lectual, com a «agitador d'idees». Aspiracions cíviques i nacionals, per descomptat, però també –i molt centralment– aspiració a construir una visió pròpia, un pensament original, en diàleg amb la cultura contemporània i amb les exigències d'una realitat en mutació, sobre la qual calia influir. O que, en darrera instància, calia configurar.

Res, doncs, més allunyat del seu tarannà que l'autosatisfacció i el conformisme. I precisament ara les pulsions d'acceptació complaent dels fets aconseguits, de la submissió a les inèrcies i els imponderables històrics, ocupen un lloc particularment destacat en el nostre panorama, com pot comprovar qualsevol observador una mica atent. Conformisme polític, nacional,

però també social i cultural: acceptació de la subalternitat i del desdibuixament com si es tractàs d'una fatalitat. Per això té un sentit especial repensar la seua obra, la seua trajectòria, la seua aportació. Fuster és un «clàssic» i, com a tal, és absolutament modern, perquè manté la seua capacitat d'incitació, perquè esperona, perquè estimula la nostra capacitat de fer i de reflexionar. Repensar Fuster és també repensar una trajectòria històrica, la que està en l'origen del present i de les nostres possibilitats immediates, no precisament reeixida ni especialment brillant, si hi apliquem el criteri d'ambició històrica que era el seu i que estava tan justificat. És repensar mancances, desviacions, errades i insuficiències que motiven una bona part del malestar difús que hom pot constatar, dia rere dia, en tantes anàlisis i pronunciaments, en tantes actituds no del tot articulades, que expressen sovint aprensions molt fonamentades davant dificultats que semblen insuperables.

Contra la deriva dimissionària que avui s'escampa, l'actitud de Fuster –actitud intel·lectual i també vital– esdevé un referent cabdal. Però més enllà d'això, hi ha la seua obra, el seu pensament, tan ric en matisos, que ha de ser encara objecte d'una recepció adequada. Contribuir a una millor comprensió d'aquesta, des d'una òptica crítica i amb voluntat de rigor històric, és la motivació bàsica d'aquestes pàgines, que inclouen diversos estudis i consideracions sobre aspectes centrals de la seua obra així com sobre la seua imatge global de pensador, i també un seguit de documents especialment significatius.

L'Espill, la revista que fundà Fuster, no s'ha entès mai com una publicació d'«estudis fusterians», sinó com una plataforma de pensament oberta a la contemporaneïtat, recollint d'aquesta manera l'esperit bàsic d'una actitud que compartim. Però l'obra de Fuster és part, i molt destacada, de la contemporaneïtat. De la nostra, si més no. Prescindir-ne seria més que un error.